Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
L serija

2024/2310

2024 10 10

EUROPOS PARLAMENTO REZOLIUCIJA (ES) 2024/2310

2024 m. balandžio 11 d.

su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį

EUROPOS PARLAMENTAS,

— atsižvelgdamas į savo sprendimą dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro 2022 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 100 straipsnį ir V priedą,

— atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto nuomonę,

— atsižvelgdamas į Biudžeto kontrolės komiteto pranešimą (A9-0104/2024),

A. kadangi, remiantis Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (toliau – Centras) pajamų ir išlaidų suvestine ([1]), galutinis jo 2022 finansinių metų biudžetas buvo 18 893 136 EUR, t. y. 0,71 % mažesnis nei 2021 m.; kadangi lėšos Centro biudžetui iš esmės (94 %) skiriamos iš Sąjungos biudžeto;

B. kadangi Audito Rūmai savo ataskaitoje dėl Centro 2022 finansinių metų metinių ataskaitų (toliau – Audito Rūmų ataskaita) nurodo, kad gavo pagrįstą patikinimą, jog Centro metinės ataskaitos yra patikimos ir jose nurodytos operacijos yra teisėtos ir tvarkingos;

Biudžeto ir finansų valdymas

1. džiaugdamasis pažymi, kad dėl 2022 finansiniais metais vykdytos biudžeto stebėsenos biudžeto įvykdymo lygis buvo 98,78 % (1,22 % mažesnis, palyginti su 2021 m.); pažymi, kad mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis siekė 96,65 %, t. y. buvo šiek tiek (0,30 %) didesnis negu 2021 m.; taip pat pažymi, kad iš 2021 m. į 2022 m. perkeltų mokėjimų asignavimų panaudojimo lygis buvo 88,98 %;

2. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad nors Centras mokėjo delspinigius tik už vieną pavėluotą mokėjimą, turėjo daug mokėjimų, kuriuos Centro finansų ir apskaitos vadovybė (kaupiamosios apskaitos sistema ABAC) dėl neteisingų parametrų arba neteisingų duomenų ar dėl abiejų šių priežasčių, susijusių su mokėjimo terminu arba dokumentų, kuriuose nurodyta mokėjimo prievolė, gavimu klaidingai pažymėjo kaip pavėluotus (107 iš 1 595); remdamasis Centro atsakymu pažymi, kad nenuoseklus vėluojančių mokėjimų žymėjimas neturėjo įtakos susijusių operacijų tvarkingumui; taip pat pažymi, kad Centras ėmėsi tam tikrų priemonių, kad sumažintų minėtų „klaidingų teigiamų rezultatų“ riziką ir užtikrintų, kad jo ABAC sistemoje esantys duomenys apie faktinius pavėluotus mokėjimus būtų aiškūs ir tikslūs; ragina agentūrą toliau stebėti šį klausimą ir ateityje mažinti galimą su šiuo klausimu susijusią pakenkimo reputacijai riziką;

Veikla

3. pažymi, kad naujame Centro veiklos vertinimo modelyje nustatytas ribotas skaičius (10) sudėtinių pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių (PVRR), kurie naudojami siekiant įvertinti pageidaujamų rezultatų pasiekimo veiksmingumą ir skirtų išteklių naudojimo efektyvumą ir kuriuos papildo aukštesnio lygio PVRR, kuriuose daugiausia dėmesio skiriama rezultatams ir poveikiui; pažymi, kad, vertindamas pagrindinius veiklos rezultatų rodiklius, Centras nustatė 65 metinius tikslus, iš kurių 57 tikslai (87 %) buvo pasiekti 2022 m.;

4. pažymi, kad pagal 2022 m. darbo programą Centras pasiekė 152 iš 188 išdirbių ir (arba) rezultatų (81 %), iš dalies pasiekė 12 % jų (t. y. 23 išdirbiai ir (arba) rezultatai, kurie buvo atidėti ir buvo įgyvendinami 2022 m. pabaigoje), o 12 rezultatų (6 %) nebuvo įgyvendinti, ir du rezultatai nebuvo taikomi; atkreipia dėmesį į Centro nuomonę, kad dauguma 2022 m. veiklos vėlavimų arba atšaukimų atsirado dėl išteklių trūkumo; taip pat pažymi, kad siekdamas įgyvendinti savo naujus įgaliojimus (tikimasi, kad jie bus taikomi nuo 2024 m.), 2022 m. Centras pradėjo parengiamuosius darbus, kuriems buvo skirti pagrindiniai ištekliai ir dėl kurių reikėjo šiek tiek pakoreguoti anksčiau suplanuotą veiklą;

([1]) OL C 141, 2022 3 29, p. 33.

5. pripažįsta Centro pastangas ir pažangą trijose jo veiklos srityse – sveikatos, saugumo ir verslo veiksnių; visų pirma atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. paskelbta nauja Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita, kurioje pateikiama naujausia su narkotikais susijusios padėties Europoje iki 2022 m. apžvalga, pradėjo veikti e. mokymosi platforma PLATO, kurioje teikiama Europos prevencijos mokymo programa, skirta mokyti specialistus, dalyvaujančius formuojant prevencijos sprendimus, nuomones ir politiką Europoje, išleisti septyni mažieji vadovai, apimantys atsakomąsias priemones į narkotikų vartojimą pasilinksminimo vietose, vietos bendruomenėse, mokyklose ir kalėjimuose, taip pat atsaką į šeimų ir benamių gyventojų poreikius bei tris teminius leidinius apie prižiūrimas narkotikų vartojimo patalpas, narkotikų sudėties tikrinimą ir e. sveikatos intervenciją;

6. su pasitenkinimu pažymi, kad 2022 m. Centras paskelbė naują greitą mišrių metodų tendencijų analizės tyrimą, kad įvertintų pradinį tarnybų atsaką į perkeltų ukrainiečių poreikius kaimyninėse Sąjungos šalyse; giria Centrą už bendradarbiavimą su Europolu rengiant ketvirtą bendrą dokumento „ES narkotikų rinkos. Išsami analizė“ leidimą, kurio išvados pateikiamos keliuose moduliuose, kurių kiekviename daugiausia dėmesio skiriama konkretaus vaisto rinkai ir aptariamos tendencijos tiekimo grandinėje nuo gamybos ir neteisėtos prekybos iki platinimo ir vartojimo; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina pirmų dviejų kokaino ir metamfetamino modulių pristatymą 2022 m.;

7. pažymi, kad 2022 m. Centras, bendradarbiaudamas su partneriais, toliau įgyvendino Europos Sąjungos išankstinio perspėjimo sistemą; atsižvelgdamas į tas pačias aplinkybes pažymi, kad 2022 m. Sąjungos išankstinio perspėjimo sistemai pirmą kartą buvo oficialiai pranešta apie 41 naują psichoaktyviąją medžiagą; taip pat pažymi, kad 2022 m. Komisijos deleguotąja direktyva į termino „narkotikas“ apibrėžtį buvo įtrauktos dvi naujos psichoaktyviosios medžiagos, kurių riziką Centras įvertino 2021 m. (3-chlormetkatinonas (3-CMC) ir 3-metilmetkatinonas (3-MMC);

8. palankiai vertina Centro dalyvavimą su narkotikais susijusiuose mokymo renginiuose ir gebėjimų stiprinimą, dėl kurių Centrui pavyko perduoti savo žinias beveik 950 narkotikų srityje dirbančių specialistų, įskaitant teisėsaugos pareigūnus ir politikos formuotojus; be to, pažymi, kad 2022 m. septyniuose centro surengtuose internetiniuose seminaruose dalyvavo apie 1 200 profesionalų, dirbančių narkotikų srityje visame pasaulyje; palankiai vertina tai, kad Centras kartu su savo partneriais surengė ketvirtąją Europos konferenciją dėl priklausomybes sukeliančio elgesio ir priklausomybių; 2022 m. konferencija „Lisabonos priklausomybės“, kurioje pagal pagrindinę temą „Pasaulinės priklausomybės“ susirinko rekordinis 1 757 dalyvių iš 84 šalių skaičius;

9. palankiai vertina atkaklias Centro pastangas atkreipti dėmesį į socialinius narkotikų aspektus ir jų poveikį visuomenei, skatinti narkotikų vartotojų socialinės reintegracijos politiką ir narkotikų temą vertinti iš daugiadalykės perspektyvos; mano, kad būtinai reikia toliau didinti informuotumą apie tai, kokia svarbi yra prevencija ir novatoriškas psichikos sveikata grindžiamas požiūris į kovos su narkotikais politiką;

10. palankiai vertina Centro padarytą pažangą su Europolu rengiant bendrą dokumentą „ES narkotikų rinkos. Išsami analizė“, kurio konkretiems narkotikams skirtų modulių dalis išleista 2022 m., o kitas dalis planuojama paskelbti 2023 m.; palankiai vertina 2022 m. atliktą darbą, susijusį su pagrindinių tiekimo duomenų kokybės ir prieinamumo gerinimu bendradarbiaujant su *Reitox* nacionaliniais centrais ir Europolu; palankiai vertina tai, kad visos Centro užduotys įgyvendinamos pagal Kovos su nusikalstamumo grėsmėmis daugiadalykės platformos operatyvinių veiksmų planus dėl kanapių, kokaino ir heroino; primena, kad nustatyta, jog prekyba narkotikais yra pagrindinis pelno šaltinis ir naujų žmonių pritraukimo priemonė organizuoto nusikalstamumo ir terorizmo srityse, ir atkreipia dėmesį į Centro indėlį kuriant saugesnę Europą;

11. palankiai vertina regioninio lygmens Centro ir Europos kaimynystės politikos šalių partnerių bendradarbiavimą vykdant techninės pagalbos projektą ES4MD, taip pat tai, kad dvišaliu lygmeniu su Sakartvelu vykdomas techninės pagalbos projektas (EMCDDA4GE); palankiai vertina Lotynų Amerikos, Karibų jūros regiono ir Europos Sąjungos bendradarbiavimo programoje numatytą oficialią partnerystę kovos su narkotikais politikos srityje;

Veiksmingumas ir nauda

12. giria Centrą už įsipareigojimą nuolat gerinti savo veiklos veiksmingumą ir efektyvumą ir maksimaliai išnaudoti savo išteklius, ekspertines žinias ir praktinę patirtį siekiant galiausiai prisidėti prie saugesnės ir sveikesnės Europos kūrimo, visų pirma sudarant bendradarbiavimo susitarimus su agentūromis teisingumo, vidaus reikalų ir sveikatos srityse; atkreipia dėmesį į priemones, kurių Centras ėmėsi siekdamas sumažinti savo patalpų eksploatavimo išlaidas, pvz., naudojant saulės šviesos laidumo sistemą ant įstiklintų paviršių ir langų klimato kontrolės valdiklius; taip pat atkreipia dėmesį į susitarimą su Europos jūrų saugumo agentūra dalytis bendromis patalpomis (valgykla, požemine stovėjimo aikštele ir konferencijų salėmis) pastatų komplekse, kuriame yra jų būstinės, ir į abiejų agentūrų bendradarbiavimą bendrų paslaugų (pvz., apsaugos, valymo, maitinimo ir kt.) pirkimo srityje bei į bendrai organizuojamą abiejų agentūrų darbuotojams naudingą mokymo veiklą;

13. su pasitenkinimu pažymi, kad Centras turi strateginį planą (2021–2025 m. aplinkos strategija), kuriuo siekiama neutralizuoti anglies dioksido poveikį, ir kad jis į savo metinę veiklos ataskaitą įtraukė Centro aplinkosauginio veiksmingumo ir CO_2 išmetimo rodiklių parametrus, kurių metiniai rezultatai nuo 2014 m. nuolat gerėja; palankiai vertina 2022 m. priimtą Centro direktoriaus sprendimą gauti EMAS sertifikatą, kurio gavimo procesą buvo tikimasi baigti 2023 m.;

14. pažymi, kad 2022 m. Centras įgyvendino keletą projektų, kuriais siekiama didinti aplinkosauginį veiksmingumą gerinant elektros energijos suvartojimą, ant pastato stogo įrengiant saulės energijos elementus, taip pat įrengiant dalijimosi elektromobiliais punktus, siekiant pakeisti Centro transporto priemonių parką elektrinėmis arba hibridinėmis transporto priemonėmis;

Personalo politika

15. atkreipia dėmesį į tai, kad 2022 m. gruodžio 31 d. etatų planas buvo įvykdytas 97 %, t. y. iš septynių pareigūnų ir 69 laikinųjų darbuotojų etatų, patvirtintų pagal Sąjungos biudžetą (palyginti su 76 2022 m. patvirtintais etatais, toks pats skaičius ir 2021 m.), buvo paskirti šeši pareigūnai ir 68 laikinieji darbuotojai; pažymi, kad, be to, 2022 m. Centre dirbo 27 sutartininkai; palankiai vertina 2022 m. Centro darbuotojų vertinimą ir veiksmingą bei efektyvų išteklių paskirstymą: 72,44 % Centro darbuotojų paskirta vykdyti operatyvinę veiklą, 18,20 % administracinę paramą ir koordinavimą 9,35 % neutralias operacijas; palankiai vertina mažą Centro darbuotojų kaitos lygį (2,9 %) 2022 m.;

16. pažymi, kad, Centras nurodė, kad vyresniųjų vadovų pareigas eina dvi moterys (22 %) ir septyni vyrai (78 %), o jo valdančiojoje taryboje dirba 20 moterų (37 %) ir 34 vyrai (63 %); pažymi, kad bendrą darbuotojų skaičių sudaro 36 vyrai (38 %) ir 58 moterys (62 %); primena, kad svarbu užtikrinti personalo lyčių pusiausvyrą, ir ragina Centrą atsižvelgti į šį aspektą ateityje įdarbinant darbuotojus ir skiriant vyresniosios vadovybės grandies vadovus; prašo Komisijos ir valstybių narių atsižvelgti į tai, kad svarbu užtikrinti lyčių pusiausvyrą skiriant savo narius į Centro valdančiąją tarybą;

17. atkreipia dėmesį į Centro ataskaitą dėl tolesnių priemonių, kurių imtasi atsižvelgiant į Centro 2021 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimą (Centro ataskaita) siekiant pagerinti lyčių pusiausvyrą Centre; pažymi, kad tokių priemonių buvo imtasi vykdant Centro įdarbinimo procedūras ir skleidžiant informaciją apie Centro atrankos procesą valstybėse narėse; giria Centro valdančiosios tarybos pirmininką už tai, kad jis kreipėsi į atitinkamas valstybių narių, Norvegijos ir Turkijos valdžios institucijas dėl lyčių pusiausvyros užtikrinimo skiriant Centro valdančiosios tarybos narius; be to, remdamasis Centro ataskaitos pastaba dėl SYSPER nenaudojimo, pažymi, kad Centras sukūrė ir įdiegė savo informacinių ir ryšių technologijų priemones, skirtas skaitmeniniam žmogiškųjų išteklių valdymui;

18. remdamasis Audito Rūmų 2018 m. metine ataskaita dėl Sąjungos agentūrų primena pastabą dėl laikinųjų darbuotojų įdarbinimo pagal preliminariąją sutartį nesilaikant Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/104/EB ([2]) ir Portugalijos darbo teisės reikalavimų; remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad ta pastaba užbaigta, kadangi aptariama preliminarioji sutartis baigė galioti 2022 m. kovo mėn., o paskutinis mokėjimas, susijęs su laikinaisiais darbuotojais, buvo atliktas 2022 m. sausio mėn.;

Viešieji pirkimai

19. remdamasis Audito Rūmų ataskaita pažymi, kad suma (75 000 EUR), atitinkanti 2022 m. sudarytą sutartį, nebuvo visiškai padengta atitinkamu biudžetiniu įsipareigojimu, todėl susidarė 8 000 EUR deficitas; pažymi, kad 2021 m. panaši padėtis susidarė dėl tos pačios rūšies sutarčių ir, remiantis Audito Rūmų ataskaita, abiem atvejais Centras neatitiko Centro finansinio reglamento 10 straipsnio 3 dalyje ir 73 straipsnio 2 dalyje išdėstytų reikalavimų; tačiau remdamasis Centro atsakymu pripažįsta, kad sutarties išlaidos buvo paskirstytos pagal susitarimus, sudarytus su kitais dviem subjektais, kurie naudojasi Centro patalpomis Lisabonoje; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad Centras turėjo padengti tik dalį visų sutarties, kuri buvo grindžiama atitinkamais biudžetiniais įsipareigojimais, išlaidų ir (arba) mokesčių, o likusios išlaidos buvo susijusios su kompensavimo ir (arba) tarpuskaitos operacijomis, nes šias išlaidas padengė kiti du subjektai;

Interesų konfliktų prevencija ir valdymas, taip pat skaidrumas

20. pritaria Centro taikomoms priemonėms ir nuolatinėms pastangoms užtikrinti skaidrumą, užkirsti kelią interesų konfliktams bei juos valdyti ir teikti apsaugą pranešėjams apie pažeidimus; pažymi, kad 2022 m. nebuvo pranešta apie jokius interesų konflikto ir informavimo apie pažeidimus atvejus, jokie atvejai nebuvo nagrinėjami ar baigti nagrinėti; palankiai vertina tai, kad Centras savo interneto svetainėje paskelbė savo vyresniųjų vadovų, valdančiosios tarybos narių ir išorės ekspertų, kurie yra Centro mokslinio komiteto nariai, interesų deklaracijas ir gyvenimo aprašymus; primena, kad valdančiosios tarybos narių atveju Centro interneto svetainėje pateikiama tik jų dabartinės profesinės veiklos santrauka; pažymi, kad Centras įsipareigojo iki 2023 m. pabaigos išnagrinėti galimybę į paskelbtus gyvenimo aprašymus įtraukti tų narių ankstesnę profesinę veiklą;

([2]) 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008 12 5, p. 9).

21. pažymi, kad 2022 m. Centras nesusitikdavo su lobistais; taip pat pažymi, kad, remdamasis Komisijos ir Europos ombudsmeno parengtomis gairėmis ir rekomendacijomis šiuo klausimu, Centras parengė elgesio kodeksą ir praktines rekomendacijas ir (arba) gaires dėl galimos savo darbuotojų sąveikos su interesų grupių atstovais; taip pat pažymi, kad tuo atveju, jei tokie susitikimai vyktų, tose gairėse rekomenduojama, kad susitikimas būtų užregistruotas ir paskelbtas viešai; ragina Centrą laikytis šių gairių ir nedelsiant paskelbti apie tokius susitikimus;

Vidaus kontrolė

22. pažymi, kad 2022 m. Vidaus audito tarnyba (VAT) atliko du Centro auditus, t. y. dėl tarptautinio bendradarbiavimo ir dėl generalinių direktoratų partnerių ir kitų suinteresuotųjų subjektų koordinavimo ir darbo tvarkos, taip pat dėl Sąjungos decentralizuotų agentūrų valdymo sistemos tinkamumo; pažymi, kad abiejų audito projektų audito rezultatai dar nebuvo prieinami 2022 m. pabaigoje, ir tuo metu nebuvo įgyvendintos jokios svarbios rizikos ar VAT rekomendacijos, išskyrus vieną rekomendaciją dėl vidaus komunikacijos iš 2021 m. atlikto žmogiškųjų išteklių valdymo ir etikos audito;

23. palankiai vertina 2022 m. atlikto Centro vidaus kontrolės sistemų veiksmingumo vertinimo rezultatus, t. y. kad visi komponentai yra ir veikia; pažymi, kad vertinime nustatyti penki vidaus kontrolės sistemos principai, kuriuos gali reikėti patobulinti, kiek tai susiję su kontrolės aplinka, kontrolės veikla ir informavimu bei komunikacija; taip pat pažymi, kad 2022 m. buvo atlikta išsami rizikos nustatymo ir vertinimo veikla, kuria siekiama pagerinti rizikos valdymą Centre, ir nustatyta rizika, susijusi su naujais Centro įgaliojimais ir jo nauju verslo modeliu; ragina Centrą pašalinti visus trūkumus, nustatytus atliekant įvairius 2022 m. atliktus vertinimus;

24. pažymi, kad 2021 m. Centras priėmė persvarstytą kovos su sukčiavimu strategiją, kurioje nustatyti trys strateginiai tikslai ir įgyvendinimo 2022 m. veiksmų planas, kuris iki metų pabaigos didžiąja dalimi įgyvendintas ir tik vienas iš 12 veiksmų vis dar vykdomas;

Kitos pastabos

25. palankiai vertina Centrą už sutelktas pastangas komunikacijos srityje siekiant užtikrinti aukštos kokybės leidinių parengimą – 2022 m. buvo parengtos 66 mokslinės ir institucinės publikacijos ir 16 Centro parengtų ar bendrai parengtų mokslinių straipsnių ir knygų skyrių, kurie buvo paskelbti prestižiniuose žurnaluose;

26. palankiai vertina tai, kad 2022 m. Centrui įvairiais komunikacijos kanalais pavyko pasiekti daug didesnę auditoriją; atsižvelgdamas į tai pažymi, kad Centro interneto svetainėje apsilankė apie 2,6 mln. pavienių lankytojų, t. y. rekordinis skaičius (beveik 50 % daugiau nei 2021 m.), 1,6 mln. jo vaizdo įrašų peržiūrų (15 % daugiau, palyginti su 2021 m.) ir daugiau sekėjų dviejuose pagrindiniuose socialinės žiniasklaidos kanaluose – „LinkedIn“ (+ 57 %) ir „Instagram“ (+ 37 %);

27. ragina Centrą sutelkti dėmesį į savo mokslinių tyrimų rezultatų sklaidą plačiajai visuomenei ir užmegzti ryšius su visuomene per socialinę žiniasklaidą ir kitas žiniasklaidos priemones; šiuo atžvilgiu palankiai vertina Centro sudarytas palankias sąlygas naudotojams susipažinti su jo ataskaitomis;

28. palankiai vertina internetinį puslapį „EMCDDA 4 Ukraine“, sukurtą kovos su narkotikais srityje Europoje dirbantiems specialistams, padedantiems iš Ukrainos perkeltiems asmenims;

29. pažymi, kad kitos su sprendimu dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo susijusios pastabos, kurios yra horizontaliojo pobūdžio, pateikiamos jo 2024 m. balandžio 11 d. rezoliucijoje ([3]) dėl agentūrų veiklos, finansų valdymo ir kontrolės.

([3]) Priimti tekstai, P9_TA(2024)0280.